

« Ըստ որ քրիստոնէական յուղման
« մ'իւ Էրբարական միջամտութեան
« ծնունդ. ոչնչիւս այս. Էր կրկին և
« կրկին անգամ արգարտեցի թուրք
« նախարարաց որ Էր չիտական
« Պէրլինի դաշնագրին Հայաց վերա-
« բերեալ արամադրութիւններն և
« յաւնիս Էր պայմանադրին Էր դործ
« դնել, և անմիջապէս ձեռք չառ-
« նաւն այն միջոցներն, որք բացար-
« ձակապէս հարկաւոր են քրիստո-
« անից պաշտպանութեան և թուրք-
« քից Ասիական դաւաճաց բարեւոք
« վարչութեան համար, — Էր թէ չը-
« նէին այս բաներն, — այլ ևս ժա-
« մանակն անցնելէ ետեւ պիտի հա-
« կընան թէ Սուլթանն յիշեալ դա-
« լաւաց մի քանին բոլորովին կըր-
« նայ կորսնցնել: »

« Բայց իրաց վիճակն այս է որ
Սըր Հ. Է. Երբարի դաւաճած անխու-
տելի արդիւնքն այժմ չկրնար տեղի
ունենալ մինչև որ կամ Սնդիկոյ ընդ-
դիմութիւնը խորտակի կամ Սնդիկոյ
իւր ստանձնած հանդիսաւոր երաշ-
խաւորութիւնը թուրք (Մարի Էր-
բէր): Մեք այդ հարստահարեալ և
թշուառ դաւաճաց տիրութիւնն եւ
բաշխարհեցինք թուրքից, և այդ-
երաշխաւորութեան համար փոխա-
րկնութիւն մը ձեռք բերինք: Մեք
փոխարէն ընդունեցինք ոչ թէ թուրք
կառավարութեան կողմանէ Էր դործ
դրուած բարենորոգմանը, այլ բա-
րենորոգմանց խոստումն միայն, և
այդ խոստման անարժէք և զայն Էր
դործ դնելու մասին թուրք անկա-
րող վիճակը նկատելով, մեր ստան-
ձնած երաշխաւորութիւնը պատուա-
ւոր դործ մը չկրնար լինիլ: Անդիս-
թուրք պայմանագրով մէկ ուրիշ փո-
խարկնութիւն մ'ալ ձեռք բերինք,
որ թուրքական խոստման չափ անար-
ժէք է: Մեք կիպրոսի գրաւումն ու
պահպանութիւնն ստանձնեցինք (մը-
տիկ ըրէի, մարք ըրէի), և մեք
չեմք կրնար մեր պարտաւորութիւնը
մերժել առանց այդ կողմն իւր ճշ-
մարկ տիրով վերագործակալութեան
Մէկ օրինակն է այս, մեր արտաքին աշ-
խարհավարութեան արդեանց, որ
անհնար է չդիտել թէ կուսակցական
նպատակներով միայն շինուած է:
Մեք յովտի մը չափ անգամ չաւել-
ցուցինք մեր միջամտական իշխանու-
թիւնը, կամ բարի նպատակաւ որ և
է դործ մը կատարելու իրաւունք:
Այլ յոռի վիճակն մը պատասխանա-
տուութիւնն ստանձնեցինք:

« Երբ յաւանք թէ կառավարութիւ-
նը պիտի խնայէ մեզ թէ իմ յի-
շած միջամտութեան արդիւնքն ինչ
եղած է: Ինչ արդիւնքն ունեցած
են այն բանակցութիւնք, որք փո-
քըր-Ասիոյ բարենորոգմանց հսկելու
համար Պէ. Երբ բաշխի անուանման
առաջնորդեցին: Կառավարութիւնը
պիտի խնայէ մեզ արդեօք թէ
Պէ. Երբ փաշան ֆաքր-Ասիոյ բարե-
նորոգմանց հսկելէ զատ որ և է իշ-
խանութիւն մ'ունի նաեւ զանոնք Էր
դործ դնելու: Կառավարութիւնը
պիտի խնայէ նաեւ թէ Պէ. Երբ
փաշան իւր ձեռաց ներքեւ ինչ մի-
ջոցներ ունի բարենորոգում Էր դործ
դնելու համար: (Մարի ըրէի, մը-
տիկ ըրէի:)

(Ծարաւակէլէ)

ՀՅՈՒՄՈՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Ե. Երբարի համար հեղինակ

Լոնտոն 19 փետր.

Երեսօրհանաց ժողովին մէջ արտա-
քին գործոց նախարարութեան խորհրդա-
կան Պ. Պալքը հարցման մը պատասխա-
նելով, սուտ հանց այն խօսքն է Սըր
Հ. Երբարի հրահանգները զրկուած
են եղեր Գէ. Երբարի Միջամտանի միջադէպին

լուծման ամբիւր ռադիկալութեան նա-
խարար Հոգիք փաշային արտած պատ-
ուանքներն և պաշտօնին նկատմամբ: Պ.
Պալքը յարցն թէ Սըր Հ. Ե. Երբար արդէն
բնաւ ամբիւր չէ փախցուցած այդ պիտի
պաշտօնաւարութեան նկատմամբ Անդ-
րիոյ դաւաճարները Դրան խնայեցաւ:
(Պաշտօնաւարական կողմէ ծափահարու-
թիւնը:)

Պ. Պալքը ըսաւ այնուհետեւ թէ Սըր
Հ. Ե. Երբարն եղած հեռագիր մը Գիւ-
միւր փաշային Հոգիքի կառավարիչ ան-
ուանելուն ցաւայի իրողութիւնը ծանու-
ցած է () . բայց Գիւմիւր պաշտօնի պա-
տմարարութեանց Երբարից մէջ յա-
սալ բերած ազդեցութեան տեղեակ է,
հետեւեալ անօգուտ է այս նկատմամբ
զիրադրութիւններ ուղղել նմա (Ազատա-
կանաց կողմէ ծիծաղներ:)

Փարիզ 20 փետր.

Հարթման անուն Գիւմիւր երեսօրհա-
րը մը ձերբակալուեցաւ հաւ: Մոսկուայի
երկաթուղւոյն վրայ Չարին կենացը դա-
ւաճանութեան հեղինակներն մին ինչ
կը կործուի: Գիւմիւր կառավարութիւնն
յիշեալ երեսօրհարին իրեն յանձնուիլը
խնդրեց Գաղղիոյ կառավարութիւնէն:

Պալքը 20 փետր.

Գաղղիոյ, Անդրիոյ և Գերմանիոյ
դեսպաններն այսօր Ռուսմանիոյ անկա-
խութիւնը ծանուցին:

Մոսկուա 20 փետր.

Սպանիոյ թագաւորին կողմանէ Սուլ-
թանին արտած Ռիկեդիման պատուա-
նշանն այսօր Կ. Պոլսի զրկուեցաւ:

Համ 20 փետր.

Այսօր տեղի ունեցած գումարման մը
մէջ Պալքը բանտարկութիւն մ'ըրաւ, յո-
րում իշխանաց լաւ արամադրութեանցը
վրայ յենելով, Արեւելեան եկեղեցւոյ ա-
պագային համար իւր նպատակաւ արդա-
ւորութիւնները բացատրեց:

Լոնտոն 20 փետր.

Սուր. Գոն.	11
Փար.	1853 13
»	1859 12 5/8
»	1871 67 1/4
»	1872 19
»	1873 11 3/8
» Երբար.	86 1/8
մէջ Գ. Գոն.	98 3/16

Փարիզ 20 փետր.

Սուր. Գոն.		11.15
Գաղղ. »	80.0	116.45
»	»	Նոր
»	»	35.65

ՆԱԽԵՐԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Խառնական քանի մը զբաղուած
նաեւ Արեւելեան շուրքը դաւա-
համար ծանրաց եղած են և արդէն
Պիւնտն կը դաւաճեն:

Գաղղիոյ ժողովին նախարարու-
թիւնն ալ թուլոն հրաման զրկեց որ-
պէս զի Միջերկրականի նաւախմբին
սպառազինումը փութով լրացնեն:

Ինչպէս արդէն ծանուցած եմք,
Սերպիական կառավարութիւնը Պ.
Փրիւթիլի տեղ Էր Պոլսոյ դեսպան
անուանեց Զ. Պիւնտնի կողմէ:

Հելլենական երկրորդ պատուի-
րակ Պ. Վրայլա Սթեֆան իւր կառա-
վարութեան ստացած հրահանգաց
վրայ երէկ Բալնաստան ուղեւորեցաւ:

Կառավարութեան կողմէ Պանք-
նոթ հանուելու զրոյցները վերջին օ-
րերս կարեւորութիւն ստացած լինե-
լով, վաղը լրացնելու իւր այս ա-
ւուր թուոյն մէջ ալ պաշտօնապէս կը
հերքէ զանոնք:

Վաղը իմ ծանուցանէ թէ Ռու-
սիոյ կայսրն Յուսեպ Պատրիարքին
չնորհաւորութեանց հեռագրաւ
պատասխան զրկելով, թէ իւր և թէ
կայսերական ընտանիքին անուամբ
չնորհաւորութիւն յայտնեւ է:

Անգղիական լրագրաց մէջ հրա-
տարակալ հեռագիր մը ծանոց անց-
եցնելով թէ Գիւմիւր և Մարթին Անդ-
րիոյն զնդապետը Հայաստանի և
Քիւրդստանի նոր ստիկանութեանց
հրամանատար կարգուած են: Անդ-
րիական վերջին լրագրաց մէջ հրա-
տարակալ փետր. 12 թուով ուրիշ
հեռագիր մ'ալ կըսէ թէ յիշեալ եր-

կու դնդապետը փետր. 2/11 ին Տը-
րապիզնի ճանքով Բաղէշ պիտի մեկ-
նին իրենց պաշտօնն սկսեալ: Այսու
ամենայնիւ՝ տախաւն այս նկատ-
մամբ որ և է լուր մը չէ եղած մայ-
րաքաղաքիս մէջ:

Երբ իմ կղզւոյն մէջ յուսում մը ծա-
ղելէ կը վախճայի և Կիրիտի երեսի-
խանական ժողովոյ վերջին նիստերն
աղմուկից եղած են, և իսլամ երես-
վորանք, կուսակալ Ֆաթիմաթէն փա-
շային ընթացքէն և ներկայած ծրագ-
րէն դժգոհ լինելով ժողովին մեկնած
են: Իսկ սա իւր գործը կը շարունա-
կէ: Ֆաթիմաթէն փաշան իւր օգնա-
կանին՝ խալիլ Էր. Պաշտօնանիւ-
թիւնը խնդրեւ է, որ ստիկան սերելի
եղած է եղեր կղզւոյն իսլամ տարրին:
Բ. Գաւալ մերժեւ է, բայց Կիրիտի
կուսակալը կը պնդէ եղեր:

Սերպիոյ կառավարութիւնը թուր-
քիայէն և Պալքիայէն ներածուե-
լիք վաճառաց մաքան 100 ին 5 էն 8
հանց:

Խաղաղօրէ կառավարիչ Լորիս Մե-
լիքօֆի զօրավարը Բեդրապուրի կան-
չուած է, և նորէն զրոյց եղած է թէ
Ռուսիոյ մայրաքաղաքին կառավա-
րիչ պիտի անուանի:

Ռուս լրագրիւր կը ծանուցանեն
թէ Սերպիէն զօրավարը թուրքի-
տանի բանակին հրամանատար պիտի
անուանի փոխանակ Տեր Դուկասօֆ
զօրավարին:

Է Ս Ն Ա Մ Ը Ո Ւ Մ Ո Ւ Մ Ի Է	
Կրէի իրիկուսի Գոնուեցաւ	41 36
Այս տաւառայ բացուեցաւ	41,34
45 օրին	41,34
Բուսիլի երկաթուղի	Փր. 39 25
Թիւրքիայում	մը 750
Ը Ն Ս Ա Մ Ը Ո Ւ Մ Ո Ւ Մ Ի Է	
Երբ Է. իւր	110 7
Հարթ. Ե. Երբ	87 28
Խալիլ Էր. Պաշ.	90
Ռուսական իշխման 8 րոյք	48 քաղ. ք
Վրայլա	21
Միջերկր. տարրերու թիւն	7 30
Նիւրնպ	21
Միջերկր.	21
Պիւնտն	450
» 8 փարանոց	450

Ա. Զ. Գ. Մ. Ո. Ն.

Ազգային ժողովն երէկ գումարե-
ցաւ ի Պատրիարքարան ընդ նախա-
գահութեամբ Ս. Պատրիարք Զօր և
առնապետութեամբ Յ. Մեքիմ-
Դուրի Էֆէնտիի:

Համ ուրիշ ատենն բացուելով
վերջինիւր նստին առնապետութիւ-
նը փութեալ: Ս. Պատրիարք և
Երբարի վիճակաց կողմէ ընտրուած
երեսօրհանաց վաւերացումը կատա-
րեցաւ: Այնուհետեւ երեսօրհանին մը
կողմէ ներկայացեալ հարցման մը պա-
տասխանը կարգացուելով բաւական
երկար վիճաբանութեան նիւթ եղաւ:

Ապա իրաւասութեան դիւանի
անդամ Օտեան Ե. Էֆէնտիին մէկ բողո-
քը կարդացուեցաւ, որով կը յայտ-
նէր թէ Տիգրանակերտի առաջնոր-
դին բողոքի խնդրոյն վրայ իրաւա-
տութեան դիւանին կողմէ եղած տե-
ղեկաց իրն առանց իւր մասնակցու-
թեան շինուած էր, հետեւեալ ին-
քը կը հրաժարէր յիշեալ դիւանին
անդամակցութենէն:

Ժողովն իրաւասութեան դիւա-
նին առնապետին բացատրութիւն-
ները ընթել տեսաւ որ դործին մէջ
ապօրինութիւն կամ օրինազանցու-
թիւն մը չկայ, խնդրեց Նշան Էֆէն-
տիին որ ետ առնու հրաժարականը
և անդեկագիրն ալ յետո դարձուց
իրաւասութեան դիւանին, որպէս զի

Նշան Էֆէնտիին հետ միանալով և
խորհրդակցելով, ըստ այնմ տեղե-
կացիւր բերեն:

Սոյն որոշումէն յետոյ Օրակար-
գին անցնիլ ուղեւորեցաւ, բայց ժա-
մը տասնին մեծեցած լինելով, բա-
ցակոյ երեսօրհանաց նկատմամբ ներ-
կայացեալ առաջարկին մը վրայ կէս
ժամու չափ վիճաբանութիւն եղաւ,
և ժամը 10 1/2 կէս ժողովը յլուեցաւ:
առանց որ և է կարեւոր խնդիր մը
լուծելու կամ որոշում մը տալու:

Ազգային ժողովոյ երէկուան նըս-
տին մէջ Պատրիարքան Ստեփան Էֆէն-
տին առաջարկեց պահանջել դաւա-
նաց առաջնորդներէն, որ վարչու-
թեան կողմէ իրենց զրկուած հրա-
հանգաց միջոց ո'ր ատուածն դոր-
ծաբարուած լինելու վրայ մանրամա-
տըն տեղեկագիր մը զրկեն վարչու-
թեան, և վարչութիւնն ալ զանոնք
Ընդհանուր ժողովոյ ներկայէ, որպէս
զի ժողովը կարենայ դաւաճական ա-
ռաջնորդութեանց վիճակն հասկնալ
և առաջնորդ հարց դործուեցու-
թեան ատուածները դաւաճուել:

Սոյն առաջարկութիւնն ընդուն-
ւելով վարչութեան յղուեցաւ ի
գործադրութիւն:

Թ. Դ. Ա. Յ. Ո. Ւ. Ն. Բ. Մ. Ա. Ս. Ս. Ն. Ս. Ս. Ն. Ս. Ս. Ն.

Մոսկուա 18 յունի 1880

... Խմբագիր:

Ա. Մ. Մանուկ յայտը ուղարկած նա-
մակիս պատճէնը, որ ընդ մին կը
ներկայացնեմ Ձեզ, խնդրեմ խնամա-
հարար զեռեղէլ զայն Ձեր Պատուա-
կան Մոսկուայի Երկրորդ մէջ, կցելով
ընդ նմին փարիզու Լը Ռան լրագրե-
կարուած յոգուածը (հանդերձ Հա-
յերէնով) որ կը վերաբերի փարիզու
Բալէ Ռոմայալ անուանեալ վաճառա-
նոցին, ազատանդաւորութեան մէկին
մոզապայէն 40 հազար ֆրանքի դո-
հարեղէն գողցուած լինելուն, որ-
պիտի լուրը անցեալ տարւոյ վերջե-
րը Մշակը պղծար արդիւրէ առած
հրատարակել էր թէ այդ դործու-
ղութիւնը ընդ իւր փարիզ ուսա-
նող Տոմկաստանցի Հայ է, իսկ այ-
ժմ որ օրինաւոր փառապալ և երեւելի
լրագրի հաստատուն գրուած քննարկով
կերեւի, որ ոչ Հայ է, այլ Պալքար-
ներ են, ուրեմն Մշակի վերայիցեալ
համարի անհաստատ լուրը ընթեր-
ցողաց պղծարած որտեղ մարքելու
համար և պատուելի ուսանողաց պա-
տիւր վերականգնեցնելու համար չը-
նորհ կանէք, եթէ բարեհաճեք տը-
պելոյ ներկայ նամակս, նայեալ մէ-
ջը ծրարած նամակն որ առ խմբա-
դիրն Մշակի և Գաղղիերէն յոգուա-
ծըն հանդերձ թարգմանութեամբ
ի Հայ լեզու, որով ուրախացուցած
կը լինիլ արդի պատիւը և փառա-
ւոր անունը թանգ դնահատող իւ-
րաքանչիւր հայրենասիրի:

Ս. Զ. Ս.

ՊԱՏՃԵՆ

18 Յունի 1880

Մեծապատիւ Խմբագիր Մշակ լը-
րագրի:

Անցեալ տարւոյ վերջերը, Մըշա-
կի... համարում հրատարակել էիք
մի լուր, որ փարիզում Բալէ Ռոմայալ
անուանեալ երեւելի վաճառանոցում
Աղամանդաւորութեան Մազալինի ա-
պակին կատարող և այն տեղից 40 հա-
զար ֆրանքի զնահատութեամբ դո-
հարեղէն գողացողը, ըստ Ձեր ա-
ստութեան եղել է իւր Տոմկաստան-
ցի մի Հայ ուսանող:

Այս անախորժ լուրը հարկաւ ո'չ
միայն իմ, այլ և ամեն մի Հայի սիր-

առ ստանի վերաբերեց, որը որ դի-
տէ շատ լիարժեք դնուհատել Հայու-
թեան պատիւը, սուրբ կը պահէ ի-
րան համար Հայ անունը և փառք
կը համարէ Հայութեան պարծիլը,
ինչպէս գիտեմք Պ. Խմբագիր, դուք
ևս անշուշտ պէտք է դնէ լինիք Հա-
յի ստեղծուած եղանակովը: Երբ
ևս կարգացի վերադառնալ լուրը, թէ
երբեք Հայաստանի որ Հայ ուսա-
նող ոմն կարողանայ այդպիսի պար-
տաւելի և աններելի յանցանորու-
թեան մասին զինքն՝ և այս առ-
թիւ բարեկամաց շատերուն, ի թի-
ւըս որոյ և Ձեր բարեկամին մէկին
հետ խօսակցութիւն և երկար վի-
ճարանութիւն ունեցած ատենս,
պնդեցի, որ անկարելի է Հայ ու-
սանող լինի գողցողը, այնու ամե-
նային Մշակը կարողացողայ ամեն-
քին կարծիքը փարատելոյ համար,
պարտք համարեցի այս մասին զը-
րել Պոլիս և Փարիզ և հարցանել թէ
որքան ճշմարտ է այդ լուրը և ե-
թէ Հայ է, ո՞վ է արդեօք. բոտ ու-
րում եթէ անցնալ տարի Օգոստոս
սին մի ամիսով ամիս փարկում Ժա-
մանակ անցունելոյ դէպք ունեցայ,
այդ միջոցին Տօթթօր Կ. Սիմէօն
Ռափայէլեանցին և Կ. Նաւասարդ-
եանցին միջնորդութեամբ ուսանող
պատուական երկուստեայ հետ
ծանոթանալոյ բազմ ևս ունեցայ,
որոնք այս միջոցին խումբ խումբ
Ժողովում էին Կ. Ռափայէլեանցին
տան մէջ և ոգևորուած խորհուրդ-
էին կազմում Հայկական ընկերու-
թիւն հաստատելոյ համար, որպիսի
բարի միտք յղացել էր Կ. Ռափա-
յէլեանցը:

Ես, ինչպէս ի սկզբան բարեկամ
ներկիցս շատ դժուարանքներ լսեցի Ռե-
սանդակ մասին և յետոյ ինքս էլ
ծանոթանալով նոցա հետ համադ-
ուեցայ որ շատ աղին և բարեբա-
րոյ երկուստեայներ են, ուրեմն ի-
րաւունք ունէի վշտանալոյ, երբ այդ-
պիսի բարեհաճութեամբ խումբին բարի
տնունը պատարակելոյ առիթ տուող
անհաստատ լուրը Մշակին մէջ յան-
կարծ կարգաւոյ դէպքը ունեցայ:
— Այժմ տեսնենք թէ իմ հետադո-
տութիւնս ի՞նչ հետեանք ունեցաւ:
Ստացայ երկու նամակ, կարծեմ բա-
ւական է. առաջինը Պոլսից իմ պատ-
ուական բարեկամս, Մեծապատիւ Պ.
Յովհաննէս Արշակունի կը գրէ ի մէջ
այլոց այս մասին յետադալ խօսքե-
րով:

«Բայէ Ռօսայի լանդիր Այդ մա-
սին տրուած անգլիականութիւնը սխալ
են, ես փարկողութեան մէջ
կարգացի թէ այդ գողութիւնը ը-
նող մի օտարազգի է եղեր և ոչ
«Պոլսեցի Հայ ուսանող» երկրորդ
նամակաւ, փարկողից մեծ ապաւի-
նելար վաճառիչ Օսպելով իմ պատուա-
կան բարեկամս և թիֆլիզցիոց ա-
մենեցանց յայտնի բարեհաճութեա-
լուծառական և ազգասէր պարոնը
կը գրէ ինձ յետադալ խօսքերով:
«Կարգացի Ձեր ցուելով զրոյս աչի
«մեղ անպատուող լուրը, որ ոչ պա-
կաս ցաւ պատճառեց ինձ ևս, որ
«մեր ազգի վերայ այդպիսի անգլի-
զունեցած լուրեր տարածում են:
«Այն Բայէ Ռօսայի իմ կատարուած
«գողութիւնն չէ՝ Հայի ձեռք կու-
տարուած, այլ Պոլսի լուրացիներ ձե-
ռք, որոնք Սեւաստիկան ցեղին
«են, ինչպէս էլ որ նոցա անունից և
«ազգանունից երևում է: Այս բանս
«ստուգելոյ և ազնու ամիս Հայերի
«միտքովու պատուին բաւական
«նութիւն տալոյ համար, ուղարկում
«եմ խոսկանիս հետ ներկայեալ
«տեղեւոյ լը Թան անունով լրագրից
«(առաջնակարգ և մեծ կշիռ ունե-

«ցող լրագրից մինն է) դուրս ճգ-
«ուած թերթից էլերը, որից կ'իմա-
«նան ճշմարտութիւնը:

Ահաւասիկ Պ. Խմբագիր, ես ևս
տրտադրելով Պ. Օսպելովի ուղար-
կած լրագրի էջերից նայն յօդուա-
ծը, կը խնդրեմ խոնարհաբար ի սէր
ճշմարտութեան և ի սէր ազգային
պատւոյն բարեհաճեցէք այս նամա-
կըս ծաղիկ ի ծայր ազգայնոց Մշ-
ակի առաջին թերթերուն մէկին
մէջ, կցելով ի վերջոյ այս անցքի վե-
րաբերեալ Գաղղիերէն յօդուածը
հանդերձ Հայերէնով և եթէ կաս-
կած էք յօդուածին ճշգրտութեանը,
կարող էք խակահանք, որը որ փար-
կից ստացել եմ տեսնել Մեղուի խա-
բարատուն մէջ, իսկ ապագայանե-
րովդ ամենայն տեսակ կասկածներ
կը փարատեն. միայն թէ ասելու են
«Մշակը չար չէ, բարի է, սակայն
գիւրահատուն է, լուծը խելոյն կը
տալէ, թշնամիք կը շատցնէ»:

Ս. Չ. Ս.

Ահաւասիկ Թան լրագրոյ հաւա-
ւածին թարգմանութիւնն:

«Փաշ Ռօսայէ Գաղղիերէն» — Ձե-
մաշուած այն յոդուածը որ ուղար-
կուին՝ որ անցնալով զործուեցաւ
Փաշ Ռօսայի Յիմնանաւ անուն գե-
հարկաւորութեան խոսքովէն, որուն առ-
ջիւ ապակին կտորելով աղամանքներ
գողցուեցան— 10,000 Ֆրանքի չափ կը-
սեն: Մարդ մը փախելով բռնուեցաւ,
և վրան ալ գէնք ունէր: Ձերբակալեալն
որ աղագաւ Պոլսից է, կը յայտնէ թէ
իւր անունը վասիլ Գալիէն է, Կար-
ծիք կար թէ ընկերներ ալ ունէր:
Ստացմէ մին ալ վերջին օրերս բռնը-
ւելով բանտարկեցաւ: Այս ալ Չա-
քարիա Ֆոյոպիլէ անուն անձ մ'է, որ
Պոլսից Գալիէն եկած է տան կամ
տաներիւ ընկերաց հետ, զորս ի-
րենց ընտանիքը փարկող զրկած են
վաճառականութիւն ունեցելու:

Թէհրան 3 յունի 1880

... Խմբագիր:

Թէհրանու Ընթերցասիրաց ընկե-
րութիւնն իւր խորին շնորհակալու-
թիւնները մատուցանում է:

Տիգրան Էֆէնտի Կիւմուշէր-
տանեանին՝ որ հաճեցաւ շնորհել Թէհ-
րանու զրադարանին 27 հատոր ըն-
թերցանութեան արժանի պիտանի
գրքեր:

Յովակիմ Էֆէնտի Ֆէհրեմանին,
որ նա իրենց անդույս գրադարանին
28 օրինակ 1880ի օրացոյց:

Համբարձում Էֆէնտի Ալաւաճ-
եանին, որ նուիրեց Թէհրանու ըն-
թերցարանին 1879 մայիս 16էն սկըս-
եալ մի ամիսով տարեկան փունջ լը-
րագրոյ:

Տօթթօր Սիմէոն Էֆէնտի Սեղ-
բասեանին, որ հաճեցաւ նոյնպէս չը-
նորհել անդույս գրադարանին մի քա-
նակութիւն գրքերի:

Մեք զանց ենք առնում յիշել այս
տեղ թէ՛ որքան մութ և նախապա-
շարեալ մտքերի մէջ տողորուած է
անդույս Հայ հասարակութեան բա-
րոյական վիճակը, և թէ որքան անկ
է աշխատիլ այդ խաւարը հալածել,
և օգնել նոցա որք կը ճգնին առ այդ:
Երկատրին մի անկիւն շնորհեցիդ
խնդրելով:

Միւսմ

Ատենադպիր Ընթերցասիրաց
ընկերութեան
Տաճար Մասէհեան

Սեբաստիա 12/24 Յունի 1880

... Խմբագիր:

Քաղաքիս ազգային գործոց վերայ
կազմած փոքր ի շատե խափ ամենին

չկարծուի թէ՛ 1870 թուականի առաջ-
նորդական խնդրն կրկին յարուցանել
կուղեմք, այլ ճշմարտութիւնը յայտ պի-
տի բերիմք: Ներսիս մեզ ասել թէ՛ Ազ-
գային վարչութիւնն անցելոյն մէջ յա-
սարած արդիւնքը չունեցաւ, չեմ ա-
սեր թէ ըստօրինակ անգործ մնաց: Բա-
կայն դարձեալ անհարկաւոր վիճա-
կը և վանքից անխափ թողութիւն և հե-
տգոյն է անցանք մի մեծ պատառ-
խառնառութիւն կը ծանրացնէ իւր վե-
րայ: մանաւանդ ներկայ ժամանակիս
զիպաց և պարագայից չհամապատաս-
խանելն մի մեծ պահանջութիւն և թե-
րութիւն է իրեն համար, Ինչ որ է, թե-
ղուք անցեալը և խօսքը ներկայիս վե-
րայ:

Վիճակիս երեսփոխանութիւնը կազ-
մուեցաւ, բայց տակաւին թեմական երես-
փոխաններն ընտրուած չեն, պէտք է շուտով
նոցա ընտրութեան ձեւնարկել, և եթէ
հար չլինի չարտիվ մի անգամ երեսփո-
խանական ժողով գումարել, զէթ 15 օ-
րէն կամ ամիս մի անգամ գումարել,
քանի որ վիճակիս ազգայնոց համար կե-
սական և կարեւոր խնդիրներ բարդ ի
բարդ զրկուած են:

Քաղաքիս բոլոր ընկերութիւնները պէտք
է միացնել և ի մի նպատակի դարձնել,
այն է՝ ի դիւրօրայն ուսումն և Հայկա-
կան դատարարականութիւնը ծառայել քա-
ղաքիս ազգային դպրոցաց մատակարա-
րութիւնը ևն, Սեւեքերիմեան բարձր-
գիւն ընկերութիւնը վերադարձնելով:

Վանքից, Տեսեասական, Ելմայից
և հարաւահարկութեանց ընթերցարան-
ներ և հոգարարութիւններ կազմել: Ազ-
գայնոց իրաւունքն կառավարութեան
ստիճին մշտապէս պաշտպանելոյ համար
պէտք կաճն ի գործ դնել: հարաւահ-
արութեանց կեղեքմանց և կառավարա-
կան գեղծմանց զէթ օրինաւորապէս բա-
ղրել Պատրիարքարանին Բ. Գրան. այս
բոլոր պարտաւորութիւնք Գեր. Սեւեք-
նորդ Զօրն և Վարչութեան կը վերաբե-
րին: պէտք է թողնել տարեւոր մարդոց
միայն վարչական մարմնաց մէջ ամենեւ-
րաւասութեան նախապաշարութեւ, երե-
ստարդներն ևս զործակից ընել ամեն
բանի մէջ և նոցա երկուստեայական վա-
ւընու և աշխոյժ եռանդէն օգտիլ:

Վերադառնալ առաջարկները ժողովա-
կանաց, երեսփոխանաց և Ս. Սեւեքնորդ-
Զօր ունի կը ներկայեմք, և կանցնի մի
գործունեայ ընկերութեան վրայ — Հա-
մարտանական — խօսելու:

Սոյն ընկերութիւնը երկու տարի յա-
ռաջ՝ 1878ին հաստատուեցաւ մի քանի
ուսեալ և ազգասէր երիտասարդներէ,
մինչև ցարդ շարունակեց հակառակ 1.000
ՍՈՅ թշնամիներու հանդէ՛ խոչընդոտե-
րուն, և մի բաւական կարգաւորեալ
երկեսու նախարկութեան կառավարեց,
որն որ մի գոհացուցիչ վիճակ ունի և
յոյս կուտայ ապագային արդիւնաւոր և
ազգին օգտակար լինիլ:

Սոյն ընկերութիւնը մտադիր է բա-

նալ մի գիւրդովի վարժարան 1880 մարտ
1ին. ուստի այս մասին ազգասիրաց ձե-
սքնուածութեանը կը կարօտի, կը յուսաւ
թէ ազգասէր մտնաւանդ թէ Սեւեքնո-
րայ մերձակայ անգլերու ազգայինը կը
խրախուսեն սոյն ընկերութեան վերո-
յիշեալ ձեւնարկն աշակերտներ յղելով:
Ձեզ անձնուէր
* * *

Յ. Գ. — Վ. Ե. Սեւեքնան և Բ. Գրան
քաղաքիս մէջ պետական հոգէն 1800 կան-
գուն տեղ պարգևեցին ազգին դպրոցի
համար. բայց տեղայն Թուրք երեւելինե-
րն, որոց անուններն առ այժմ չեմ ու-
զեր հրատարակել, կը հակառակին և
850 կանգուն միայն տալու կը յօժարին:
(Նոյն)

Կ. Պոլիս 1880 փետր. 6

... Խմբագրատեւ Տէր:

Երդեկացի Մեծ. Կիրակոս Էֆէն-
տի Ս. Դարանեան երկուայի Բնիկ-
րական վարժարանին «Սանուց Միտ-
թեան» մի օրինակ Ա. Մամալ նը-
ւերած ըլլալով, կը փութամք հը-
րապարակաւ շնորհակալութիւն մա-
տուցանել յիշեալ Մեծ. Էֆէնտի
այն դպրոցական նուէրին փոխարէն:

Այս առթիւ հարկ կը համարեմք
ազգ. առնել մեր ազնիւ ազգայնոց,
որք եթէ հաճին երկուայի Բնիկրական
վարժարանին նուէր մը ընել, կրնան
գիւմել կամ գրել առ Գործ. Ժողովը
Արարատեան ընկերութեան որ ա-
ռընչութիւն ունի միշտ խորհրդոյս
հետ:

Եղած են արդէն բազմաթիւ աղ-
գայինք, որ իրենց նուէրներով քա-
ղաքում են զհիմնադրութիւնն Բն-
կերական վարժարանին երկուայի, ու-
րոյ անուններն, ի մոտոյ պիտի հա-
տախախտին ազգային լրագրոց մի-
ջոյս:

Ի Գիմաց

Հիմնադիր Խորհրդոյ

Ատենապետ

Յ. Եւսէպ

Ա. Չ. Գ.

Վաղ իրիկուն (կիրակի 10 փետր.) Օր-
թագլիկ Լատրանին մէջ ի նպատա-
սովելոց արտաքոյ կարգի երեկոյթ մը
պիտի տրուի, ուր պիտի առնախօ-
սեն Գեր. Մարգարիտ Մ. վարդապետ
Օրմանեան և Յակոբ Էֆէնտի ճէճիդ-
եան. առաջինն նիւթն է «Կարօտ
եմք, եղբարք», իսկ երկրորդինը
«Շարժմանք երկնային մարմնոց»:
Մեծ. Յ. Թովմասեան և իւր ա-
շակերտք պիտի նուագեն դաշնակի
վրայ:

Օ Ք Ա Մ Է Լ Ի Ա

ԲԵՐԱ ԲԱՍԱԺ ՀԱՃՕՐՈՒԸ 7 ԵՒ 8

ՄԵԾ ԼԻՔԻՏՍԱՍԻՈՆ

ԵՂԱՆԱԿԻ ՎԵՐՁԻՆ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Օ Գամէլիւս վաճառատունը կը ծանուցանէ իւր բազմաթիւ յաճա-
խորդաց թէ՛ փետր. 2 (Ն. Տ.) երկուշաբթիէն սկսեալ իւր ունեցած բա-
ւոր ապրանքը վաճառելով փաճառէ:

Այս բացառիկ վաճառումն, որ 20 օր միայն պիտի տևէ, առիթ
կընծայէ հասարակութեան՝ իրապէս չափաւոր գնով ալ և ալ տեսակ
ընտիր և գեղեցիկ ապրանքներ գնելու, Օրմ. լիւրան 113 զը հաշուով:

Մասնաւորապէս տիկնանց ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք ընտիր կը-
տաւեղինաց, ինչպէս նաև մետաքսեղինաց, փայլեղուն, սաթեղինեղուն և
թաւիշներու վրայ. ժապուէնք, Ռէյնիէի գործարանէն միայն եղած
ձեռնոցք, բուրդէ և մետաքսէ գուլարոյք, թաշկինակք, փանթաղիէի
վերաբերեալ ընտիր նիւթեր, հովահարք: փոքրապք, թիկնոցք, տեղե-
ղէն դարձեր ևն ևն:

Սոյն վաճառումը փետր. 22 (Ն. Տ.) պիտի վերջանայ:

2 45 Գաղաթափ առ, իստի. Պէշիկ. Գաւզի. Օրթաք. Պէշիկ. Չէշիկ
Արնաւ. Գաւնա. Ա. Բ. Հիւար, Գաւն. Էմիրիկ. Եշիկ. Պէշիկ.
քաղ, Բաղաթափ. Պէշիկ. Եշիկ.
3 45 Պէշիկիկառ, Օրթաք. Գաւնառ, Արնաւ. Պէշիկ. Բ. Հիւար,
Պաւն. Պէշիկ. Եշիկ. Բաղաթափ. Մէշաքաղ. Պէշիկ. Եշիկ.

$\text{J}_1 \dots \text{J}_{n-1} = p \cdot q$	$\text{J}_1 \dots \text{J}_n = p \cdot q$	$\text{J}_1 \dots \text{J}_{n-1} = p \cdot q$	$\text{J}_1 \dots \text{J}_n = p \cdot q$
$\text{J}_1 \dots \text{J}_n$	$\text{J}_1 \dots \text{J}_n$	$\text{J}_1 \dots \text{J}_n$	$\text{J}_1 \dots \text{J}_n$
	6 55	4 30	8 35
1 30	8	2	8 45
2	8 45	2 35	9 20
2 30	9 20	3 5	10
3 40	10	3 45	10 30
3 40	10 30	4 15	11 5
4 30	11	5 45	11 35
5	11 30	5 25	12 5
5 45	12	6	
6 5			

Ֆոքր ավանձէրս կոչուած ձեռ-
քով դարձող ու անքակ կար կարող
գործիք ամեն տեսակ կար մեծ դիւ-
րութեամբ կը կարէ ու զինքն այս
թան է, երայիսուօրութեամբ կը տըր-
ւի, աւրուածները կըշտուի ու կա-
րել չգիտողներ դաս կը տըրուի. կը
ծախուի Վ.Պօլիս Պատրիարխ Մինաս-
եան եւ ինկիբայ Սմբարիկայի մաղաղան:

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՅ
ՂԱԼԱԹԱ ՆՕՐՕ ԽԱՆ

[illegible]

Այն գործընթացին համարալը աշխարհագրաօրէն է՝ Միջին ցայտոր եղանակներուն վը-
րայ ամեն կերպով գերազանց լիին անհամար վայելերով և բաղմնով բն միջանակ-
ներով համարուած ։

Հօրէն Բաղայի տղան ւ վայելաններէն հետեւեալը յարաւ կը բերերն, տարոյց Դա-
ւաթաօրովեան դատարովեան լի տղով ։

Տէր. — Խն խորհածնիրս վերսոյն հոյս ճարտի երանք և դժբաղդ արար ապա, հովան չէ՛ի ոչ արդէնքս և ոչ ապրանքներս: Աստայն ձենէն գնած Արիկանորս լաւ, ցած՝ ամանակաւ տեսողիներս և թղթ երս ամբողջալէս անկնուս գտայ, որուն հաւ ընդ երստատարտ եմ ձեց:

Ձեր Արդարադիր ձեռք գրված ուրիշ մ'ալ կոր, որն ող Գ. Բոջին (Coates) գտրած արանքն էրած իր՝ այդ վերջինին մեջ գտնուած տետրակներն և կարծող թիւը թիւն տեղեկքն ալ այդած էին, մինչդեռ ձեր Արդարադիր, որուն մեջ կը գտնուէր բացի տետրակներէ և թղթերէ 10 լիպտա (որ լսել է 5 1 -2 օրացն աւելի) գիւսուր, որը պահած էի հոն կարտավարութեան հետ տեղի ունեւալիքը գտրծի տը իր իր օրինակ :

Հորեհեհէն երկու զոր վերջը երբ խօսքը բացաւ ձեր Արկիպատուրը թէ վստօղը թէ Արկիպատուրին ներքին խողմէ բոլորովին անվնաս գտաւ ։ Իս միանշանակը վառ ։
Եւ որ ձեր պիւն շաշն վեճակի մեջ եր թէս որ եր հորեհեհէն տառ ։

Վ. ԱՔԻԼԻ (Ստրաղբեալ)

Աւերի քննարկածի տեղիւղեանց և վայելանքներու վաւերացման համար ,
 այսպէս է դիմել առ ՅՈՒՆԱՆՆԵՍԻ ԱՐՇԱԿՈՒՆԻ Գէփէան Գործարանի խառնիկ
 գործակաւորին Տոմարտունի և Պոլսեղից համար, Աստ խոն թիւ 9- և լյաւ առ
 Պ. Մ. ՊԱՆՆԱՆ , մօշտարտադն Ատա խոն թիւ 1 :